

Talousvaliokunnan mietintö 28/1995 vp

Hallituksen esitys laiksi tavaramerkkilain muuttamisesta

Eduskunta on lähettänyt 12 päivänä lokakuuta 1995 talousvaliokuntaan valmistelevasti käsiteltäväksi hallituksen esityksen 135/1995 vp laiksi tavaramerkkilain muuttamisesta.

Esityksen johdosta valiokunnassa ovat olleet kuultavina kansliapäällikkö Matti Vuoria, hallitusneuvos Timo Pekkarinen ja nuorempi hallitussihteeri Ben Rapinoja kauppa- ja teollisuusministeriöstä, teollisoikeusneuvos Sirkka-Liisa Lahtinen patentti- ja rekisterihallituksesta, apulaisjohtaja Juhani Jokinen kilpailuvirastosta, lainopillinen asiamies Marja-Leena Mansala Teollisuuden ja Työnantajain Keskusliitosta, johtaja Rauno Vanhanen Suomen Yrittäjien Keskusliitosta, lakimies Tiina Oksala-Leino Kaupan Keskusliitosta ja johtava lakimies Tuula Sario Suomen Kuluttajaliitosta.

Hallituksen esitys

Tavaramerkkilakiin ehdotetaan lisättäväksi Madridin pöytäkirjan, johon Suomen on tarkoitus liittyä, mukaiset tavaramerkkien kansainvälistä rekisteröintiä koskevat säännökset. Samalla ehdotetaan muutettavaksi voimassa olevan lain tavaramerkin rekisteröintiesteitä, hakemusten käsittelyä ja rekisteröinnin uudistamista koskevia säännöksiä. Muun muassa väite rekisteröintiä vastaan voidaan tehdä rekisteröinnin jälkeen, kun se voimassa olevan lain mukaan on tehtävä hakemusvaiheessa. Muutoksilla on tarkoitus selkiyttää ja nopeuttaa hakemusten käsittelyä.

Lakiin ehdotetaan lisättäväksi uusi säännös tavaramerkkioikeuden sammumisesta. Tavaramerkin haltija ei saa kieltää tavaramerkin käyttämistä niissä tavaroissa, jotka haltija tai hänen suostumuksellaan joku muu on tätä tavaramerkkiä käyttäen laskenut liikkeeseen Euroopan talousalueella.

Valiokunnan kannanotot

Tavaramerkkilakiin ehdotetaan lisättäväksi säännökset tavaramerkkioikeuksien alueellisesta

sammumisesta. Tämä merkitsee sitä, että tavaramerkin haltija voi kieltää tavaramerkillään varustettujen laillisesti markkinoilla olevien tavaroiden tuonnin Suomeen Euroopan talousalueen ulkopuolelta, jollei hän ole antanut siihen suostumustaan.

Nykyään Suomessa noudatetaan vakiintuneen oikeuskäytännön mukaisesti kansainvälisen sammumisen periaatetta. Tavaramerkin haltija ei ole voinut rajoittaa tavarahan vapaata liikkumista maasta toiseen, jos tavara on tavaramerkin haltijan suostumuksella laillisesti markkinoilla.

EU:n tavaramerkkidirektiivissä sanotaan, että tavaramerkin haltija ei saa kieltää tavaramerkin käyttämistä niissä tavaroissa, jotka haltija tai hänen suostumuksellaan joku muu on saatanut markkinoille yhteisössä tätä tavaramerkkiä käyttäen.

Direktiivin sammumissäännös on tulkinnanvarainen. Epäselvyyttä on siitä, sulkeeko direktiivi pois kansainvälisen sammumisen vai onko siinä säädetty vain minimivaatimus tavaroiden vapaalle liikkumiselle EU:n alueella ja että kukin jäsenvaltio saa päättää sammumisalueen laajentamisesta.

EU:n jäsenmaassa Ruotsissa noudatetaan edelleen kansainvälisen sammumisen periaatetta. Muissa EU-maissa sovelletaan alueellisen sammumisen periaatetta. On mahdollista, että Ruotsia käytetään kauttakulkumaana rinnakaistuuonnissa merkkituotteiden tuomiseksi markkinoille Euroopan talousalueella. Laillisesti markkinoilla oleva merkkituote voidaan tuoda vapaasti Ruotsiin mistä maasta tahansa, myös Euroopan talousalueen ulkopuolelta, tavaramerkin haltijan pystymättä sitä estämään. Tämän jälkeen nämä tavarat saavat liikkua vapaasti Euroopan talousalueella.

Tavaramerkkioikeuden sammumisessa noudatettavilla periaatteilla saattaa olla suuri merkitys tavaramerkkioikeuden haltijoille ja tavaroiden maahantuojille maahantuontioikeuksien kanavoinnissa sekä tavaroiden ostajille hintatasoon vaikuttavana tekijänä.

Valiokunta pitää tärkeänä, että hallitus seuraa tavaramerkkioikeuden sammumisperiaatteen

muutoksen seurauksia sekä Ruotsissa noudatettavan kansainvälisen sammumisen periaatteen vaikutuksia maahantuontiin Suomeen. Epäkohtia ilmetessä hallituksen tulee pyrkiä ne torjumaan käytettävissä olevin keinoin.

Valiokunta kunnioittaen ehdottaa,

että lakiehdotus hyväksyttäisiin muutamattomana.

Helsingissä 5 päivänä joulukuuta 1995

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa puheenjohtaja Hämäläinen, varapuheenjohtaja Kääriäinen sekä jäsenet Aal-

tonen, Aura, Immonen, M. Korhonen, Kuosmanen, Luhtanen, Partanen, Piha, Rehn, Rosendahl, Salo, Smeds ja Soininvaara.
